

Delegacija
Evropske
komisije
u BiH

EU Newsletter

U ovom broju donosimo:

PREGLED SEKTORA
Poljoprivreda

Lokalne radio stanice kao
participativni komunikacijski
centri

Takmičenje u 2005. godini za
nagradu "Lorenzo Natali" u
oblasti novinarstva

Granični prelazi povezuju
BiH i svijet

REGIONALNE PERSPEKTIVE
On-line razgovor
sa komesarom Rehnom

Nova savremena oprema za SIPA-u

- EU iskazuje posvećenost daljem razvoju policijskih snaga u BiH
- Uručeni kompjuteri i specijalni softver za izradu portreta osumnjičenih
- EU osigurala 2.5 miliona eura vrijednu podršku za bh. policijske službe

Fotografiju ustupili EUPM

Potpisan Sporazum o finansiranju CARDS programa za 2005

Premijer Adnan Terzić i ambasador Michael B. Humphreys, šef Delegacije Evropske komisije u BiH, potpisali su 22. jula/srpnja 2005. godine, Sporazum o finansiranju CARDS 2005 programa čija ukupna vrijednost iznosi 49.4 miliona eura.

Sredstva koje je dodijelila Evropska unija biće utrošena kao podrška modernizaciji i procesu reforme u Bosni i Hercegovini, i to za sljedeće prioritete u 2005. godini:

- jačanje državnih institucija kako bi mogle efikasno funkcionisati i djelovati kao pouzdan partner međunarodnoj zajednici,
- podrška reformi javne uprave i jačanju institucija,

Pregled projekata koji su finansirani sredstvima CARDS 2005 programa

Jačanje institucija i reforma javne uprave - 31.4 miliona eura

Proces reforme u svakom od sektora rezultiraće implementacijom zaključaka i preporuka koji se naznačeni u funkcionalnim pregledima, koji će pomoći postavljanju temelja za cjelovitu strategiju reforme javne uprave bh. institucija.

Podrška Agenciji za državnu službu Bosne i Hercegovine; uspostavljanje šeme stipendija za državne službenike; kreiranje fiskalne politike; podrška sektoru statistike; uspostava carine na državnom nivou i podrška sistemu indirektnog oporezivanja; podrška Direkciji za evropske integracije.

Ekonomski i socijalni razvoj - 14.4 miliona eura

Podrška za: kreiranje jedinstvenog ekonomskog prostora; podrška malim i srednjim preduzećima i regionalnom ekonomskom razvoju; podrška Agenciji za veterinarstvo BiH; saradnji sa međunarodnim finansijskim institucijama

u sektoru transporta; podrška sistemu visokog obrazovanja i davanje opreme školama usmjerenog obrazovanja.

Demokratska stabilizacija - 3.1 milion eura

Pomoć u procesu reintegracije izbjeglica; nastavak pružanja podrške slobodnim i nezavisnim medijima; pružanje podrške jačanju kapaciteta Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice; davanje bespovratnih sredstava drugim nedržavnim institucijama kako bi se promovisao proces pomirenja i borba protiv diskriminacije među povratnicima; savjetodavna podrška Javnom radio-televizijskom sistemu.

Otvaranje Programa Zajednice - 0.5 miliona eura

Dodatni korak u integraciji Bosne i Hercegovine u Evropsku uniju biti će učešće u tzv. Programima Zajednice. Od Bosne i Hercegovine se očekuje finansijski doprinos kojim će se pokriti troškovi njenog učestvovanja u ovim programima s tim da se dio troškova može pokriti iz budžeta CARDS programa.

- ekonomski i socijalni razvoj, i
- demokratska stabilizacija.

Na ceremoniji potpisivanja, ambasador Humphreys je istakao blisku saradnju sa državnim institucijama, koja je rezultirala pripremom projekata koji će osigurati da Bosna i Hercegovina odgovori na političke, ekonomske i socijalne izazove. Doprinos bh. dužnosnika, posebno uposlenika Direkcije za evropske integracije, veoma je važan, pa ga stoga Delegacija posebno cjeni.

Evropska komisija će odgovornost za pripremu programa za sljedeću godinu, a riječ je o programu CARDS 2006, prenijeti na bosanskohercegovačke vlasti. Ambasador Humphreys je dodao da je to još jedan primjer povjerenja u domaće institucije i odlučnosti da se sarađuje sa bh. vlastima kao ravnopravnim partnerima kako bi se podržao njihov napor ka pridruživanju Evropskoj uniji.

Kroz CARDS programe, Evropska unija je do sada osigurala 375 miliona eura za BiH, dok je ukupni iznos sredstava svih programa Evropske unije, koji su realizovani u Bosni i Hercegovini od 1991. godine, 2.6 milijardi eura.

15 miliona eura bespovratnih sredstava za BiH

Kao dio makrofinansijske podrške, u julu/srpnju 2005., Evropska unija je osigurala za Bosnu i Hercegovinu bespovratna sredstva u vrijednosti od 15 miliona eura. Uz pomenuta sredstva, također će biti odobren i kredit od 10 miliona eura koji će biti na raspolaganju kada se završe tehničke procedure.

Sredstva će pomoći olakšavanju vanjskih finansijskih ograničenja, pružiti podršku održivom balansu plaćanja, osigurati rezerve države pri razmjeni sa inostranstvom i uopšte podržati napore da se održi politička i ekonomska stabilizacija situacije.

Ovaj vid podrške je uspostavljen 2002. godine kako bi se mogao finansirati proces reforme koji je vodio ka daljem pridruživanju Evropskoj uniji i njegova ukupna vrijednost iznosi 60 miliona eura, od čega su dvije trećine bespovratna sredstva, a jedna trećina kreditna.

Ova podrška je omogućila da BiH učini značajan napredak u procesu provedbe reformi u oblasti carinskog i poreskog sistema, javnih finansija i uprave, finansijskog sektora, razvoja privatnog sektora i unaprijeđenja poslovnog okruženja. Napredak je, također, postignut i u procesu ekonomske stabilizacije i reforme ovog sektora, a BiH je napravila i korake neophodne za uspješno funkcionisanje tržišne ekonomije.

Nova savremena oprema za SIPA-u

Državna agencija za istrage i zaštitu (SIPA) je 18. jula/srpnja 2005. godine, dobila trideset kompjutera zajedno sa serverom koji joj je omogućio komunikacijske veze sa drugim policijskim službama i informatičkim sistemima. U isto vrijeme je predat i specijalni softver za izradu portreta, kojim je moguće napraviti digitalnu konstrukciju lica osumnjičenog na osnovu verbalnog opisa svjedoka. Evropska unija je, na ovaj način, još jednom, željela iskazati svoju posvećenost daljem razvoju policijskih snaga u Bosni i Hercegovini.

Na ceremoniji primopredaje opreme, ambasador Humphreys je čestitao gospodinu Noviću zbog toga što je osigurao da SIPA postane operativna i funkcionalna

policijska služba u cijeloj zemlji. Ambasador je istaknuo da objektivne i nepristrasne policijske snage predstavljaju kamen temeljac za svako društvo i da je povjerenje javnosti u policiju i pravni sistem ključno kako bi se osiguralo povjerenje javnosti u državu i njenu vladu. On je stoga apelovao na vlasti da isprave neke od ozbiljnih sistematskih nedostataka od kojih danas pati policijska služba u Bosni i Hercegovini.

U proteklim godinama, Evropska unija je osigurala 2.5 miliona eura vrijednu podršku za bh. policijske službe uključujući SIPA-u u vidu kompjuterske opreme, specijaliziranih programa obuke, telekomunikacijske opreme i opreme za nadgledanje.

PREGLED SEKTORA

POLJOPRIVREDA

Osnovne informacije

Podrška sektoru poljoprivrede datira još iz poslijeratnog perioda obnove i to, prije svega, distribucijom stoke, mašina i alata kao dio programa PHARE. Potom je uslijedila namjenska podrška koja se odnosila na početne institucionalne napore usmjereni ka jačanju veterinarskih službi, proširenje broja i vrsta usluga i osnivanje udruženja poljoprivrednih proizvođača. Ukupna vrijednost podrške u periodu od 1996. do 1998. godine iznosila je 40 miliona eura uključujući i 7 miliona eura podrške za šumarstvo.

Uspješne priče iz ovog perioda još uvijek su aktualne, poput kredita i mikrokredita koji su dostupni kroz Kreditni program za ruralne sredine Evropskog fonda za Bosnu i Hercegovinu, koji je namjenjen za finansiranje poljoprivredne proizvodnje i razvoj usluga ovog sektora. Program identifikacije stoke drugi je uspješan primjer napretka u ovom sektoru i datira, također, iz ovog perioda.

Evropska unija je osigurala ukupno 46 miliona eura za podršku sektoru poljoprivredne proizvodnje. I pored toga što program CARDS nema posebnu liniju koja pruža podršku isključivo poljoprivrednom sektoru, godinama je kroz podršku povratnicima pružana pomoć ovom sektoru i mikro i malim preduzećima, koja su se bavila poljoprivrednom proizvodnjom. Vrijednost ove podrške nije uračunata u pomenutu ukupnu vrijednost podrške ovom sektoru.

Bh. poljoprivreda i Evropska unija

Pred kraj 2000. godine, Ured za veterinarstvo i prehrambene proizvode Evropske unije zabranio je uvoz mesa i životinjskih proizvoda iz Bosne i Hercegovine u zemlje članice Evropske unije sve dok ne budu ostvareni

Tim Delegacije Evropske komisije (s lijeva na desno): **Esmira Kešan**, sekretarica, Prirodni resursi; **Kjartan Björnsson**, šef operacija sekcije Ekonomski razvoj i prirodni resursi; **Vesna Grković**, menadžer projekata, Prirodni resursi; **Jelena Miloš**, službenik za projekte, Prirodni resursi

neophodni preduslovi i uspostavljen sistem kontrole ovih proizvoda. I pored toga što je cijeli ovaj period zabranjen izvoz u Evropsku uniju, BiH je izvozila ove proizvode na tržišta susjednih zemalja. Činjenica da će ove zemlje uskoro morati donijeti i uskladiti svoje propise sa onim koji su na snazi u Evropskoj uniji navodi na to da će i BiH morati učiniti isto, što je i dio sveukupnih nastojanja za ulazak BiH u proces integracije.

Državni zakon o veterinarstvu iz 2002. godine osigurao je zakonski okvir za osnivanje Državnog ureda za veterinarstvo, administrativnog tijela, pa je 2003. godine Agencija za veterinarstvo postala operativna. Ovaj zakon i agencija, napokon, omogućavaju BiH da razmotri načine na koje bi mogla doprinijeti ukidanju zabrane izvoza svojih poljoprivrednih proizvoda u Evropsku uniju.

Nerealno je očekivati da izvoz proizvoda životinjskog porijekla bude uskoro dozvoljen jer je potrebno još mnogo toga napraviti u ovom sektoru, ali se očekuje da će procjena veterinarskih službi u BiH, koju će uskoro

napraviti Evropska komisija kada je riječ o kontroli životinja i uslovima proizvodnje u ribogojilištima, prepoznati napredak koji je dosada postignut u ovom sektoru.

Prioriteti sektora

Kada je riječ o ovom sektoru najveći prioritet, koji već kasni, je provođenje preporuka koje su naznačene u Funkcionalnom pregledu sektora poljoprivredne proizvodnje. Pregled je pripremljen u periodu od februara/veljače do septembra/rujna 2004. godine kao rezultat sporazuma između Vijeća ministara BiH, entitetskih vlada i Evropske komisije iz 2003. godine i on je dio horizontalnih i pregleda po sektorima koji su dio sveukupne reforme javne uprave.

U pregledu se zaključuje da u Bosni i Hercegovini, kada se uporedi sa drugim evropskim zemljama, postoji potencijal za razvoj poljoprivredne proizvodnje, ali da je potrebno još mnogo toga učiniti da bi se poljoprivreda razvila. Poljoprivredna proizvodnja predstavlja 12% bruto nacionalnog proizvoda

Preporuke Funkcionalnog pregleda

■ Osnivanje državnog ministarstva za poljoprivredu i razvoj ruralnih područja, koje će doprinijeti jačanju centralizovane koordinacije i usklađivanju, kao i obavljanju ključnih aktivnosti na državnom nivou.

■ Priprema državnog zakona o poljoprivrednoj proizvodnji i razvoju ruralnih područja za bolju koordinaciju i jasnu podjelu odgovornosti, kako bi se definisali institucionalni kapaciteti na državnom, entitetskom, kantonalm i općinskom nivou što je neophodno za dalji razvoj poljoprivredne proizvodnje i usklađivanje sa propisima Evropske unije. Zakon će pomoći da se ubrza provođenje zakonskih i administrativnih procedura i da se izbjegne duplicitiranje.

■ Transformacija entitetskih ministarstava poljoprivrede iz inspekcijske službe u razvojna ministarstva, koja će aktivno podržavati razvoj poljoprivrede. Uprava na državnom nivou će se oslanjati na administrativne aktivnosti i podršku entiteta

čija ministarstva trebaju unaprijediti svoje aktivnosti kako bi mogli, na odgovarajući način, izvršiti planiranje, monitoring, administrativne aktivnosti i pružiti podršku državnom ministarstvu.

■ Jačanje institucionalnih kapaciteta kantona i općina kako bi mogli podržati aktivnosti svojih klijenata. Ove decentralizirane strukture su od velike važnosti za podršku i razvoj sektora i za primjenu daljih mjera Evropske unije kada je riječ o podršci za poljoprivrednu proizvodnju i razvoj ruralnih područja. Svi deset kantona trebaju razviti napredne službe u skladu sa veličinom kantona.

■ Efikasna veterinarska služba, zaštita bilja i sigurnost prehrambenih proizvoda kako bi se podržao sektor i ispunile obaveze koje je postavila Evropska unija. Odgovornost za veterinarsku službu, sigurnost prehrambenih proizvoda i zaštitu bilja moraju preuzeti organi javne uprave na državnom i entitetskom nivou, odnosno nivou Distrikta dok se ovlasti kantonalnih i općinskih organa u ovoj oblasti moraju ukinuti.

■ Profesionalne službe specijalizovanih instituta i poljoprivrednih udruženja.

■ Unaprijedenje podrške koju pružaju službe i instrumenti za planiranje, koordinaciju i menadžment.

■ Jačanje kapaciteta ljudskih resursa i unaprijedenje menadžmenta. Do 2008. godine, državno ministarstvo za poljoprivredu i razvoj ruralnih područja mora imati 95 zaposlenih dok bi broj ukupno zaposlenih u svim administrativnim službama trebao biti 276 do 2010. godine. Broj stručnog osoblja u entitetskim ministarstvima, također, bi morao značajno porasti.

■ Uvećanje budžeta za poljoprivrednu proizvodnju i unaprijedenje procedura planiranja budžeta su neophodni kako bi se primijenile preporuke, uključujući: povećanje operativnih troškova uprave zadužene za poljoprivrednu proizvodnju, utvrđivanje troškova državnog ministarstva, provedba zakonskih obaveza entiteta da utroše određeni dio svojih budžeta na subvencioniranje i podršku sektoru poljoprivredne proizvodnje. Procedure za planiranje budžeta, također, moraju biti unaprijedene i u uskoj vezi sa propisima u ovom sektoru.

i zapošljava 18% ukupno zaposlenih u BiH. Podaci da je u BiH oko 70% ruralnog ili polururalnog stanovništva i da je deficit u trgovinskoj razmjeni poljoprivrednih proizvoda u razmjeri od 16 puta većeg uvoza u odnosu na izvoz poljoprivrednih proizvoda, ukazuju da ovaj sektor ima potencijal kada je riječ o ekonomskom i socijalnom razvoju. Međutim, vrijednost javnog subvencioniranja i podrške ovom sektoru na najnižoj je ljestvici kada se uporedi sa izdvajanjima za ovaj sektor u drugim zemljama i iznosi tek 16 eura po jednom hektaru. Jačanjem državne administracije neophodno je, čim prije, pristupiti rješavanju ovoga pitanja.

Bosni i Hercegovini nedostaju institucionalni kapaciteti kako bi razvila, koordinirala i nadgledala primjenu propisa i zakona u sektoru poljoprivredne proizvodnje. Trenutni broj uposlenih u javnoj upravi koji se bave poljoprivrednom proizvodnjom je veoma mali u odnosu na veličinu i važnost ovog sektora. Finansijska sredstva namijenjena poljoprivrednoj proizvodnji su ograničena (2-3% od ukupnog budžeta). Ukupna sredstva za ovaj sektor nisu dovoljna kako bi se pokrio trošak porasta operativnih troškova što utiče na mogućnosti poljoprivrednog sektora da riješi probleme u razvoju poput pripreme Acquisa za sektor poljoprivredne proizvodnje i trgovačkih pregovora. Naime, razvoj je moguće postići jedino uz podršku u potpunosti posvećene i kompetentne javne uprave koja se bavi ovim sektorom dok je jačanje državne uprave neophodno kako bi BiH mogla sarađivati sa Evropskom unijom i drugim međunarodnim organizacijama.

U Pregledu su naznačene i preporuke. Početne i najvažnije su:

- Uspostava državnog ministarstva za poljoprivredu i razvoj ruralnih područja, čime će se doprinijeti jačanju centralizovane koordinacije i uskladivanju, kao i obavljanju ključnih aktivnosti na državnom nivou (trenutna uprava na državnom nivou je ograničena na samo jedan odjel unutar

Ministarstva za vanjsku trgovinu i ekonomske odnose).

- Priprema državnog zakona o poljoprivrednoj proizvodnji i razvoju ruralnih područja koji će definisati institucionalne kapacitete na državnom, entitetskom, kantonalm i općinskom nivou.

Finansiranje

Iznos od jednog miliona eura dostupan je za savjetodavnu podršku reformi javne uprave u ovom sektoru kako bi se pomoglo BiH da unaprijedi javnu upravu na državnom nivou. Međutim, ovo nije moguće učiniti ako nema političkog dogovora kako bi se provele preporuke i predloženi akcioni plan, pa je ovaj proces već u znatnom zaostatku. Ako BiH želi revitalizirati i razviti sektor poljoprivredne proizvodnje i krenuti naprijed ka integraciji u Evropsku uniju, vlasti moraju provesti reformu javne uprave. Iskustvo deset novih članica Evropske unije pokazalo je koje su to poteškoće sa kojima se moguće susresti pri pokušaju da se dobiju sredstva Evropske unije a koja se tiču nepostojanja odgovarajućih mehanizama javne uprave. Što prije Bosna i Hercegovina počne sa ovim procesom dosežući politički koncenzus o reformi, više podrške će uslijediti kako bi se pomoglo novoj administraciji i ukupnom razvoju ruralnih područja. Međutim, ako proces izostane, Evropska unija može preusmjeriti finansijsku podršku ka poljoprivrednim organizacijama u obliku sredstava namijenjenih poljoprivredi i zaštiti okoline ili kroz finansiranje nekih drugih aktivnosti na lokalnom nivou. Ovo, dakako, neće ukinuti potrebu da se provedu preporuke za reformu javne uprave u svjetlu daljih pregovora o stabilizaciji i pridruživanju.

Predloženi Akcioni plan 2005.-2010.:

- Usvajanje državnog zakona o poljoprivrednoj proizvodnji i razvoju ruralnih područja: 2005.
- Osnivanje i razvoj državnog ministarstva za poljoprivrednu proizvodnju i razvoj ruralnih područja: 2005.-2008.
- Preuzimanje nadležnosti državnog ministarstva nad radom državnog Ureda za veterinarstvo: 2005.
- Osnivanje i razvoj državne agencije za zaštitu bilja i državne agencije za sigurnost prehrabrenih proizvoda,
- koje će biti u nadležnosti državnog ministarstva, od 2005. i državne agencije za plaćanje, od 2006.
- Organizacioni razvoj entitetskih ministarstava i odjela u Distriku Brčko u razvojna ministarstva: FBiH do 2006., RS do 2008., Distrikt Brčko do 2007.
- Razvoj struktura za podršku klijenata: regionalni uredi do 2008., napredna služba/agencija u RS-u do 2007., kantonale napredne službe u FBiH do 2007.

Statistički podaci u sektoru poljoprivredne proizvodnje u BiH

	BiH	Slovenija	Austrija
Poljoprivrednici po broju osoblja u sektoru poljoprivrede (javna uprava)	980	81	56
Poljoprivrednici/službenici za razvoj poljoprivredne proizvodnje	18.400	189	550
Poljoprivrednici/inspektorji	8.198	484	138
Uvoz/Izvoz	13,9	1,91	0,88
Subvencije/ osoblje u sektoru poljoprivrede (javna uprava) (€)	30.592	156.283	615.198
Subvencije prema hektaru obradive površine (€)	16,4	304,5	472,3
Subvencije/nacionalni bruto proizvod za poljoprivrednu proizvodnju (%)	3,78	48,8	60

Registrirano 100.000 grla stoke

Agencija za obilježavanje životinja pri Uredu za veterinarstvo Bosne i Hercegovine, koja se nalazi u Banjoj Luci, 10. avgusta/kolovoza 2005. godine, svečano je označila 100.000-to grlo koje je prošlo kroz ovu važnu šemu. U budućnosti će, uz goveda grla, u šemu biti uključene i ovce, koze i svinje.

Evropska unija je osigurala tri miliona eura za ovaj dvogodišnji projekat, koji nastavlja da postiže rezultate koji imaju važan uticaj na životinje, pa stoga i na zdravlje ljudi, ali i na trgovinu.

Kada su životinje registrovane, označene i pregledane, moguće je znati odakle su stigle što je ključna informacija u slučaju pojave bolesti kako bi se moglo djelovati pri samom korijenu problema i zaustaviti dalje širenje bolesti.

Kada ovakve šeme ispravno funkcionišu, raste povjerenje korisnika u kvalitet mesa i mlijeko proizvoda jer se oni kontrolišu, pa je i zdravlje ljudi bolje zaštićeno. Trenutno se stoka i stočni proizvodi ne mogu iz BiH izvoziti u Evropsku uniju i mnoge druge zemlje čiji građani moraju biti sigurni da uvezena hrana potiče iz zemalja koje imaju pouzdanu veterinarsku službu.

Na ceremoniji obilježavanja, ambasador Humphreys je naglasio da BiH mora osigurati razvoj kapaciteta na državnom nivou kako bi implementirala i primijenila standarde Evropske unije, te je apelovao da pitanja koja se tiču zdravlja stanovništva i ekonomskog razvoja moraju biti brže rješavana, jer je to u interesu svih građana. Ambasador je, također, obećao dodatnih milion eura za podršku Državnom uredu za veterinarstvo kako bi se ovaj ured pripremio za proces ulaska u evropske integracije.

Foto: Sead Memić

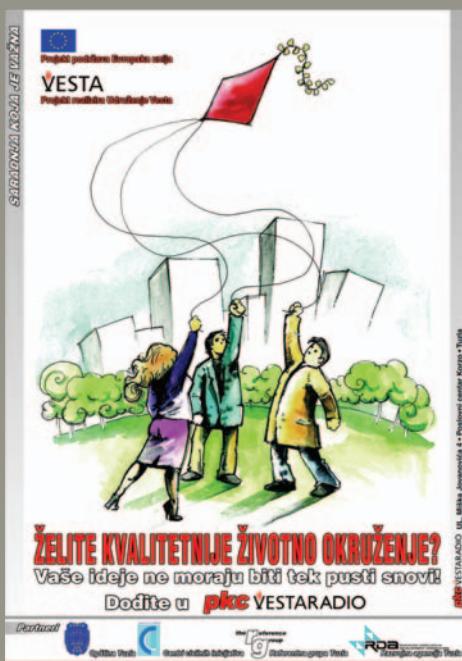
Lokalne radio stanice kao participativni komunikacijski centri

Udruženje "Vesta" koje se nalazi u Tuzli, osnovala je 1998. godine grupa građana koja je željela da ima aktivno učešće u unaprijeđenju svog životnog okruženja. Udruženje je nazvano po rimskoj boginji Vesta, koja je u svom hramu imala baklju koja je simbolizirala toplinu, okupljanje oko kućnog ognjišta i gostoprimstvo.

"Vesta" je nevladina organizacija za javno zagovaranje, koja se zalaže za aktivno učešće građana i poštovanje principa jednakosti spolova pri procesima donošenja odluka, čime se doprinosi socijalnom i ekonomskom jačanju lokalnih zajednica i unaprijeđenju njihovog okruženja. Glavni ciljevi udruženja su:

- da bude "čuvar" zajednice, uspostavljajući mehanizme za slobodan protok informacija,
- da unapriredi život u lokalnim zajednicama putem incijativa, javnog zagovaranja i kampanja koje su poduzeli građani,
- da utiče na svijesnost i percepciju lokalnih radio stanica koje se nalaze u drugim dijelovima zemlje.

Udruženje danas ima dvanaest zaposlenih i četiri volontera, a implementiralo je preko petnaest projekata koje je finansirao EC, UNDP, UNIFEM, NORAD, IRC, CRS, "Global Fund for Women" i druge organizacije. Udruženje je uspješno osnovalo i neprofitni, nevladin - i prvi radio zajednice koji se zalagao za poštovanje principa jednakost spolova - "VestaRadio", koji emituje svoj

program iz studija u Tuzli.

"Lokalne radio stanice kao participativni komunikacijski centri" je tekući projekat koji je počeo sa svojom implementacijom u decembru 2004., a koji bi trebao završiti sa aktivnostima do aprila 2006. godine. Evropska unija je obezbijedila preko 79.000 eura od ukupne sume od 88.000 eura kako bi omogućila udruženju "Vesta" da dosegne svoju ciljnu publiku u lokalnim zajednicama, formalne i neformalne grupe građana, opću javnost, lokalne radio stanice u sedam općina i u drugim općinama koje su uključene u ovaj projekat.

Projekat uključuje osnivanje i otvaranje participativnih komunikacijskih centara, procjenu potreba marginaliziranih grupa i selekciju formalnih i neformalnih grupa za učešće u programima obuke. On, također,

uključuje procjenu potreba lokalnih zajednica, pripremu programa obuke u strateškom planiranju i pisanju prijedloga projekata za predstavnike lokalnih zajednica, produkciju sedmičnih radio-programa o aktivnostima projekata koji su korisnici podrške i centra uopće, kao i štampanje i distribuciju brošura i plakata.

Centar je već dobio pohvale brojnih predstavnika društvenog života u općini Tuzla zbog toga što predstavlja koristan izvor informacija i pruža podršku za implementaciju aktivnosti u vezi sa javnim zagovaranjem i širenjem informacija.

Takmičenje u 2005. godini za nagradu "Lorenzo Natali" u oblasti novinarstva

Nagrada "Lorenzo Natali" u oblasti novinarstva namijenjena je novinarima iz štampanih i on-line medija koji izvještavaju o temama iz oblasti ljudskih prava i demokratije u zemljama koje su razvoju. Nagradom se želi istaći da je pravo na pristup informacijama preduslov za slobodu izražavanja, te da je sloboda informacija preduslov za demokratiju i održiv socijalni i ekonomski razvoj.

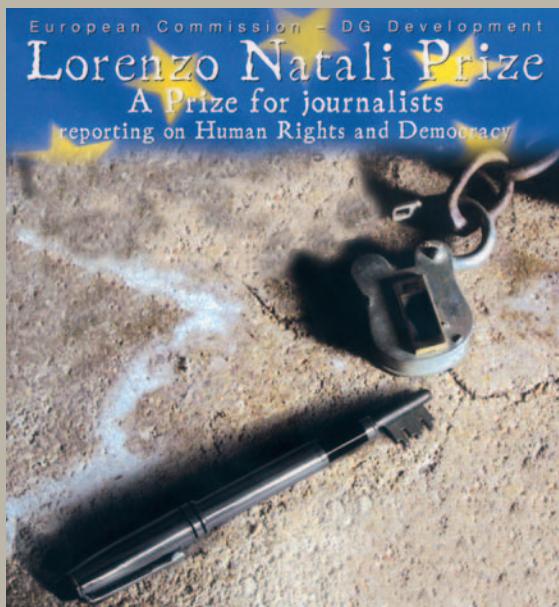
Nazvana po bivšem potpredsjedniku Evropske komisije, koji je bio zadužen za razvoj saradnje u periodu od 1985. do 1989. godine, godišnja nagrada "Lorenzo Natali" ustanovljena je 1992. godine. Ona je simbol uvjerenja Evropske unije da je dobra novinarska praksa "čuvar" ljudskih prava i demokratije.

U 2005. godini, biće dodijeljene tri nagrade u vrijednosti od 1.500 do 5.000 eura za svaku od pet regija: Evropa

(države članice Evropske unije, Centralna i Istočna Evropa, Mediteranske zemlje), Afrika, zemlje Bliskog Istoka, Iran i Izrael, Azija i Pacifik, Latinska Amerika i Karibi. Najbolji članak iz svih pet regija će osvojiti Veliku nagradu koja donosi dodatnih 5.000 eura.

Novinari koji budu nominovani za nagrade biće specijalni gosti na ceremoniji dodjele nagrada u Briselu u januaru/siječnju 2006. godine, koju organizuje Evropska unija. Tokom ceremonije dobitnici će, uz pomenute novčane nagrade, primiti i trofej.

Članci za takmičenje za nagradu Lorenzo Natali mogu se poslati na web stranicu www.nataliprize.info na kojoj je moguće pronaći i dodatne informacije i pravila učešća u ovom takmičenju. Krajnji rok za podnošenje članaka je 31. oktobar/listopad 2005. godine.

Granični prelazi povezuju BiH i svijet

Većina projekata obnove infrastrukture u Bosni i Hercegovini, koje je finansirala Evropska unija, ključna je za dugoročni razvoj zemlje. Ovo posebno dolazi do izražaja kada je riječ o sistemu graničnih prelaza, koji se uspostavlja od 2001. godine. Do danas je Evropska unija osigurala ukupno 34,5 miliona eura za nadzor i aktivnosti za uspostavljanje sistema kao i za projektovanje objekata na većini graničnih prelaza.

Uređenje dva granična prelaza za prevoz roba i saobraćaj putnika je okončano, a radovi se obavljaju na još četiri prelaza. Ugovori za uređenje još tri lokacije su trenutno u pripremi, kao i aktivnosti projektovanja objekata još dva granična prelaza.

Evropska unija finansira prostor i opremu kojom je opremljen svaki savremeni granični prelaz poput područja na kojem se odvija saobraćaj, radnog prostora, parking prostora za putnike, teretna vozila i osoblje, pješačke zone, pristupne trake, signalizacije, rasvjete, zgrade za carinsku, policijsku i inspekcijsku službu, dodatne kontrole vozila i putnika i servisa za prosljeđivanje. Nabavljena je i oprema za moderni video nadzor i namještaj kako bi se osiguralo da granični prelazi rade u skladu sa savremenim standardima.

Evropska unija je osigurala i podršku za sprečavanje ilegalnih prelazaka granice što je ključni korak za BiH u borbi protiv organizovanog kriminala.

Twinning - Državna granična služba/Jedinica za kriminalističke istrage

Četraestomjesečni twinning projekat pod nazivom "Podrška policijskim snagama u BiH - Jedinica za kriminalističke istrage Državne granične službe" doveo je do saradnje bosansko-hercegovačke Državne granične službe i njemačkog Ministarstva unutrašnjih poslova.

Evropska unija je osigurala 450.000 eura za ovaj twinning projekat s ciljem da unaprijedi kapacitete BiH u oblasti kriminalističkih istraživačkih postupaka i obavještajnih podataka kako bi se izvršila prevencija i kako bi se policijske snage mogle boriti protiv organizovanog i

međunarodnog kriminala. Ciljevi projekta su bili:

- organizaciono i proceduralno jačanje Ureda za kriminalističke istrage pri Državnoj graničnoj službi,
- unaprijeđenje zakonskog okvira,
- odgovarajući programi obuke.

Twinning projekat je okončan u julu/srpnju 2005. godine, ali je u planu dalja prodrška za ovu ključnu državnu službu.

Fotografije: arhiva Delegacije EC-ja

On-line razgovor sa komesarom Rehnom

Komesar za proširenje Olli Rehn je, 13. jula/srpnja 2005. godine, učestvovao u on-line razgovoru na temu "Integracija zemalja Zapadnog Balkana u Evropsku uniju". Učesnici iz zemalja ove regije imali su priliku postavljati pitanja na sedam jezika, uključujući albanski, bosanski, hrvatski, srpski i makedonski jezik. Tim prevodilaca bio je na raspolaganju gospodin Rehn u učesnicima razgovora, a web-kamere su omogućile da svi učesnici i uživo prate ovaj "višejezični događaj". U razgovoru su učestvovali mladi ljudi iz zemlja Zapadnog Balkana kao i iz Grčke i Bugarske, te iz daleke Rusije.

Tok cijelog on-line razgovora karakterizirao je neformalni, direktni i otvoreni dijalog u kojem se razgovaralo o Evropskoj uniji, mogućnostima i izazovima sa kojima se suočavaju zemlje Zapadnog Balkana na njihovom putu ka evropskim integracijama. Pitanja koja su bila upućena komesaru Rehnu odnosila su se na teme poput korupcije u Makedoniji, ljudska prava Srba na Kosovu, posljedice koje bi nastale zbog eventualne promjene datuma pristupa Bugarske Evropskoj uniji i mogućnosti komesara da učestvuje u sličnom razgovoru na rumunskom web-portalu koji informiše o pristupu EU.

Mnogi komentari i razmijene mišljenja bili su praćeni humorom, a povratna informacija u vezi sa ovakvim načinom komuniciranja bila je veoma pozitivna. Razgovor se zasnivao, prije svega, na razmjeni ideja u kojoj bi jedan od učesnika pital komesara Rehna da li on misli da je javnost u zemljama Zapadnog Balkana dovoljno

informisana o prirodi Evropske unije i da li građani ovih zemalja zaista znaju šta integracija znači, dok bi neki drugi učesnik dao odgovore na ova pitanja sugerujući da osoba koja je uputila pitanja komesaru otpočne kampanju u kojoj bi informisala javnost o ovim pitanjima na objektivan način.

Na pitanja u vezi sa optužbama o nedostatku demokratskog legitimite Evropske unije i aktivnostima koje Evropska komisija namjerava poduzeti u vezi sa tim, komesar Rehn je odgovorio da je rješenje" u boljoj komunikaciji sa vlastitim građanima, odnosno u češćem organizovanju ovakvih on-line razgovora".

Evropska komisija se obavezala da će nastaviti podržavati i razvijati ovaku vrstu dijaloga stoga će sljedeći on-line razgovor biti posvećen temi pod nazivom "Evropska unija na Samitu UN-a o milenijskim razvojnim ciljevima". Razgovor će biti obavljen sa gospodinom Louisom Michelom 12. septembra/rujna 2005. godine. Više informacija o on-line razgovorima možete pronaći na web stranici: www.europa.eu.int/comm/chat.

Portret - Olli Rehn

Olli Rehn je rođen 31. marta/ožujka 1962. godine u gradu Mikkeli u Finskoj. Fakultet je završio u SAD-u, a potom je magistrirao na Univerzitetu u Helsinkiju 1989. godine. Rehn je doktorirao u oblasti međunarodne političke ekonomije 1996. godine na Univerzitetu Oxford u Engleskoj.

U periodu od 1987. do 1993. godine aktivno se bavio politikom u Finskoj, kao član Partije Centra. Kao član Evropskog parlamenta u periodu od 1995. do 1996. godine Rehn je bio potpredsjednik Liberalne grupe Evropskog parlamenta. Od 1991. do 1995. godine bio je predsjedavajući Finske delegacije pri Vijeću Europe, a od 1996. do 1998. godine potpredsjednik Finskog evropskog pokreta. Olli Rehn je, potom, preuzeo svoju prvu poziciju u Evropskoj komisiji i to kao šef kabineta.

Po povratku u Finsku postao je profesor i direktor za naučna istraživanja Univerziteta u Helsinkiju pri Odjelu za političke nauke i Centru za evropske studije. Ujedno je bio i ekonomsko-politički savjetnik premijera Finske. U Evropsku komisiju se ponovo vraća 2004. godine gdje je uskoro preuzeo funkciju komesara odgovornog za proces pridruživanja Uniji.

Dalje unaprijeđenje e-Vlade

Akcioni plan e-Evropa 2005 predstavljen je u junu/lipnju 2002. godine na zasjedanju Evropskog vijeća u Sevilji. Cilj ovog plana je da razvije moderni javni servis i dinamično okruženje povoljno za razvoj e-biznisa.

i2010 - Evropsko informatičko društvo u 2010. - je incijativa koja će osigurati cjelovit pristup informatičkom društvu i audiovizualnim politikama u Evropskoj uniji. Cilj ove incijative je da osigura da građani, poslovni ljudi i vlade u Evropi na najbolji način koriste dosiguća informatičkih i komunikacijskih tehnologija

kako bi se unaprijedila konkurentnost u industriji, podržao razvoj i otvorila nova radna mjesta te kako bi se riješili izazovi sa kojim se Evropa susreće kada je riječ o pitanjima socijalne zaštite.

U BiH, Evropska komisija pruža podršku projektu s ciljem da se kreira e-vlada pri Vijeću ministara i njegovom generalnom sekretarijatu što će uvećati efektivnost njihovih svakodnevnih aktivnosti i unaprijediti komunikaciju sa i između državnih institucija i javnosti putem odgovarajućeg e-portala.